

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 27 augusti 2014

681/2014

Lag

om ändring av lagen om vattentjänster

Utfärdad i Helsingfors den 22 augusti 2014

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vattentjänster (119/2001) 2—5, 7, 8, 10—12 och 15 §, rubriken för 4 kap., 18 § 1 mom., 19 och 20 §, rubriken för 5 kap., 22 och 27 §, 28 § 1 och 2 mom. och 32 § 3 mom.,
av dem 4 och 11 § sådana de lyder i lag 1488/2009, samt
fogas till lagen nya 8 a och 15 a §, ett nytt 3 a kap., nya 19 a och 20 a—20 d § samt till 24 § ett nytt 5 mom. som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på vattentjänster i samband med bosättning samt, om inte något annat föreskrivs, på vattentjänster i samband med sådan närings- och fritidsverksamhet som ur vattentjänstsynpunkt kan jämföras med bosättning.

Denna lag tillämpas också på avloppshantering av regn- eller smältvatten (*dagvatten*) som ansamlas på markytan och på byggnadstak eller andra ytor i bebyggda områden, till den del vattentjänstverket sköter avloppshanteringen. Det som i denna lag föreskrivs om dagvatten gäller också dräneringsvatten.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *vattentjänster* ledande, behandling och leverans av vatten för användning som hushållsvatten samt bortledande och behandling av spillvatten,

2) *hushållsvatten* vatten som är avsett för mänsklig konsumtion enligt vad som föreskrivs i hälsoskyddslagen (763/1994),

3) *vattentjänstverk* en inrättning som sköter ett samhälles vattentjänster inom ett verksamhetsområde som kommunen har godkänt,

4) *kund* ägaren till eller innehavaren av en fastighet eller någon annan som ingår avtal

RP 218/2013
JsUB 6/2014
GrUU 11/2014
MiUU 7/2014
RSv 56/2014

med ett vattentjänstverk om anslutning av fastigheten till verkets ledningsnät eller om tillhandahållande och anlitande av verkets tjänster,

5) *konsument* en person som avses i 1 kap. 4 § i konsumentskyddslagen (38/1978) och som ingår ett avtal enligt denna lag med ett vattentjänstverk,

6) *allmänna leveransvillkor* de allmänna villkor som fogas till avtal om anslutning till ett vattentjänstverks ledningsnät samt om tillhandahållande och anlitande av verkets tjänster,

7) *avloppshantering av dagvatten* bortledande av dagvatten och dräneringsvatten i ett vattentjänstverks dagvattenavlopp och behandling av detta vatten,

8) *tätort* ett område där det bor åtminstone 200 personer i byggnader som finns nära varandra.

4 §

Myndigheter

Den allmänna styrningen och uppföljningen av verkställigheten av denna lag hör till jord- och skogsbruksministeriets uppgifter.

Tillsynsmyndigheter enligt denna lag är närings-, trafik- och miljöcentralen, den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och den kommunala miljövårdsmyndigheten, var och en av dem inom sitt ansvarsområde.

Konsumentombudsmannen övervakar att villkoren i avtal som avses i 5 kap. är lagenliga med avseende på konsumentskyddet.

5 §

Allmän utveckling av vattentjänster

Kommunen ska, i samarbete med vattentjänstverken inom sitt område och med dem som levererar vatten till verken och behandlar verkens spillvatten och i samarbete med andra kommuner, utveckla vattentjänsterna inom sitt område i överensstämmelse med samhällsutvecklingen för att uppfylla denna lags syften samt delta i den regionala över-
siktplaneringen av vattentjänsterna.

7 §

Vattentjänstverkens verksamhetsområden

Verksamhetsområdena för vattentjänstverken inom en kommuns område ska omfatta de områden där det på grund av den faktiska eller den planerade samhällsutvecklingen är behövt att ansluta fastigheterna till vattentjänstverkets vattenledning eller spillvattenavlopp.

8 §

Godkännande av ett vattentjänstverks verksamhetsområde

Kommunen godkänner verksamhetsområdet för ett vattentjänstverk och ändrar vid behov det godkända verksamhetsområdet på framställning av en anläggning som lämpar sig för att sköta vattentjänsterna eller, om anläggningen inte har gjort en sådan framställning, efter att ha hört anläggningen. Innan verksamhetsområdet godkänns eller ändras ska information om saken ges i tillräcklig utsträckning och tillsynsmyndigheterna ges tillfälle att ge utlåtande samt ägarna till och innehavarna av fastigheter i området ges tillfälle att bli hörda.

Verksamhetsområdet ska vara sådant att

1) vattentjänstverket klarar av att på ett ekonomiskt och ändamålsenligt sätt sköta de vattentjänster som det ansvarar för, och

2) de avgifter för vattentjänster som tas ut för att täcka kostnaderna för vattentjänsterna blir skäligen och rättvisa.

När kommunen godkänner verksamhetsområdet ska den med beaktande av behoven av vattentjänster i verksamhetsområdets olika delar bestämma vilka områden som ska omfattas av vattentjänstverkets vattenledningsnät och vilka områden som ska omfattas av verkets spillvattennät. I samband med beslutet om godkännande ska det också ställas upp en målinriktad, med samhällsutvecklingens behov överensstämmande tidsplan för när ledningsnäten ska byggas i de olika delarna av verksamhetsområdet.

Verksamhetsområdet, tätorterna inom det och de områden som ska omfattas av vattenledningsnätet respektive spillvattennätet ska

anges på en karta som ska vara allmänt tillgänglig i ett datanät. Information om godkännande av verksamhetsområdet ska ges i tillräcklig utsträckning.

8 a §

Tryggande av vattentjänster vid inskränkning av ett verksamhetsområde

Om kommunen beslutar att inskränka ett vattentjänstverks verksamhetsområde ska den samtidigt besluta hur vattentjänsterna ska tryggas för de fastigheter som är anslutna till verkets ledningsnät, men kommer att ligga utanför verksamhetsområdet.

10 §

Anslutning av fastigheter till vattentjänstverkets ledningsnät

Fastigheterna inom ett vattentjänstverks verksamhetsområde ska anslutas till verkets vattenledning och spillvattenavlopp.

En fastighet utanför en tätort behöver dock inte anslutas till vattentjänstverkets vattenledning om

1) fastighetens vattenanordningar har byggts innan vattentjänstverkets verksamhetsområde godkändes, och

2) fastigheten har tillgång till en tillräcklig mängd hushållsvatten som uppfyller kvalitetskraven enligt hälsoskyddslagen.

En fastighet utanför en tätort behöver inte anslutas till vattentjänstverkets spillvattenavlopp om

1) fastighetens avloppsanordningar har byggts innan vattentjänstverkets verksamhetsområde godkändes och bestämmelserna i miljöskyddslagen (527/2014) iaktas vid bortledning och behandling av spillvatten från fastigheten, eller

2) fastigheten inte har någon vattenklosett och bestämmelserna i miljöskyddslagen iaktas vid bortledning och behandling av spillvatten från fastigheten.

Trots det som föreskrivs i 1 mom. får vattentjänstverket vägra att till verkets vattenledning eller spillvattenavlopp ansluta en fastighet som på grund av vattenförbrukningen eller på grund av kvaliteten på eller

kvantiteten av det spillvatten som ska ledas in i spillvattenavloppet försvårar verkets verksamhet eller dess förutsättningar att på ett tillfredsställande sätt sköta vattentjänsterna för andra fastigheter.

11 §

Befrielse från anslutningsskyldigheten

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten beviljar på ansökan befrielse, antingen tills vidare eller för en viss tid, från anslutningsskyldigheten för fastigheter enligt 10 § på de grunder som anges i denna paragraf. Innan befrielse beviljas ska vattentjänstverket och ägaren till eller innehavaren av fastigheten ges tillfälle att bli hörda. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska dessutom begära utlåtande om befrielsen hos den kommunala hälsoskyddsmyndigheten.

Befrielse från anslutningsskyldigheten ska beviljas om

1) anslutningen till ledningsnätet blir oskälig för fastighetens ägare eller innehavare med beaktande av kostnaderna för byggande av fastighetens vatten- och avloppsanordningar, kostnaderna för anslutningen, det obetydliga behovet av vattentjänstverkets tjänster eller någon annan motsvarande särskild orsak, och

2) befrielsen inte riskerar en ekonomisk och ändamålsenlig skötsel av vattentjänsterna inom vattentjänstverkets verksamhetsområde.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. förutsätter befrielse från skyldigheten att ansluta fastigheten till vattenledning att fastigheten har tillgång till en tillräcklig mängd hushållsvatten som uppfyller kraven. Befrielse från skyldigheten att ansluta fastigheten till spillvattenavlopp förutsätter utöver det som föreskrivs i 2 mom. att bortledandet och behandlingen av fastighetens spillvatten kan ordnas i enlighet med kraven i miljöskyddslagen.

12 §

Förbindelsepunkter

Ett vattentjänstverk ska för varje fastighet som ansluts till verkets ledningsnät bestämma förbindelsepunkter som ska finnas i fastighe-

tens omedelbara närhet. Förbindelsepunkternas läge får inte orsaka ägaren till eller innehavaren av fastigheten oskäligen kostnader för anslutning av fastigheten till verkets ledningsnät.

15 §

Vattentjänstverkets skyldighet att hålla sig informerat och kontrollskyldighet

Ett vattentjänstverk ska hålla sig informerat om dels de risker som hänför sig till kvantiteten av eller kvaliteten på det råvatten som det använder, dels i vilket skick verkets anordningar är. I detta syfte ska verket kontrollera kvantiteten av och kvaliteten på det råvatten som det använder, anordningarnas skick och mängden läckvatten i verkets vattenlednings- och avloppsnät. Uppgifterna om ledningsnätets placering ska omvandlas till elektronisk form.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller också anläggningar som levererar vatten till ett vattentjänstverk eller behandlar verkets spillvatten.

Närmare bestämmelser om vattentjänstverkets skyldighet att hålla sig informerat och om kontrollskyldigheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 a §

Tryggande av vattentjänstverkets tjänster i störningssituationer

Ett vattentjänstverk svarar för att vattentjänsterna för de till verkets ledningsnät anslutna fastigheterna är tillgängliga i störningssituationer. För att trygga tjänsterna ska verket samarbeta med andra vattentjänstverk som är anslutna till samma ledningsnät samt med kommunen, de kommunala tillsynsmyndigheterna, räddningsmyndigheterna, avtalsparterna och kunderna.

Vattentjänstverket ska utarbeta och uppdatera en plan för beredskap för störningssituationer och vidta de åtgärder som behövs enligt planen. Verket ska ge in planen till tillsynsmyndigheterna, räddningsmyndigheten och kommunen.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller också anläggningar som levererar vatten till ett vattentjänstverk eller behandlar verkets spillvatten.

Närmare bestämmelser om grunderna för hur vattentjänstverk ska planera sin beredskap för störningssituationer får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 a kap.

Ordnanande och skötsel av avloppshantering av dagvatten

17 a §

Ordnanande av avloppshantering av dagvatten

Kommunen kan efter förhandlingar med ett vattentjänstverk besluta att verket inom det område som fastställs i ett beslut ska ha hand om avloppshantering av dagvatten i överensstämmelse med samhällsutvecklingens behov. Avloppshantering är en del av den dagvattenhantering som avses i 103 b § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999).

Det beslut som avses i 1 mom. förutsätter att

1) vattentjänstverket klarar av att sköta avloppshantering av dagvatten på ett ekonomiskt och ändamålsenligt sätt, och att

2) de avgifter som tas ut för att täcka kostnaderna för avloppshantering blir skäliga och rättvisa.

Beslutet i 1 mom. förutsätter också att kommunen och verket har avtalat om avloppshantering av dagvatten eller, om det inte finns ett sådant avtal, att avloppshantering av dagvatten inom det område som avses i beslutet sker i enlighet med en detaljplan, dagvattenplan, gatuplan eller plan för ett allmänt område enligt markanvändnings- och bygglagen.

Till beslutet ska fogas en karta som visar de områden där vattentjänstverket har avloppsnät för dagvatten och de områden där nät ska byggas.

17 b §

Anslutning av fastigheter till vattentjänstverkets dagvattenavlopp

Fastigheter inom det område som enligt kommunens beslut ska omfattas av sådan avloppshantering av dagvatten som ett vatten-

tjänstverk sköter ska anslutas till verkets dagvattenavlopp.

Trots det som föreskrivs i 1 mom. får vattentjänstverket vägra att till dagvattenavloppet ansluta en fastighet som på grund av kvaliteten på eller kvantiteten av det dagvatten som ska ledas in i avloppet försvårar verkets verksamhet eller dess förutsättningar att på ett tillfredsställande sätt sköta avloppshandlingen av andra fastigheters dagvatten.

17 c §

Befrielse från anslutning till dagvattenavlopp

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten beviljar fastigheter på ansökan befrielse, antingen tills vidare eller för en viss tid, från skyldigheten att ansluta sig till dagvattenavlopp enligt 17 b §. Innan befrielse beviljas ska vattentjänstverket och fastighetens ägare eller innehavare ges tillfälle att bli hörda.

Befrielse från skyldigheten att ansluta fastigheten till dagvattenavlopp ska beviljas om

1) anslutningen till dagvattenavlopp blir oskälig för fastighetens ägare eller innehavare med beaktande av kostnaderna för hantering av fastighetens dagvatten, kostnaderna för anslutningen, det obetydliga behovet av sådan avloppshandling av dagvatten som vattentjänstverket sköter eller någon annan motsvarande särskild orsak,

2) befrielsen inte riskerar en ekonomisk och ändamålsenlig skötsel av avloppshandlingen av dagvatten inom området enligt 17 a § där vattentjänstverket ska sköta avloppshandlingen av dagvatten, och

3) dagvattnet från den fastighet som befrias från anslutning kan bortledas på något annat ändamålsenligt sätt.

17 d §

Förbud att leda in dagvatten från fastigheter i spillvattenavlopp

Dagvatten från fastigheter får inte ledas in i vattentjänstverks spillvattenavlopp.

Om dagvattnet från en fastighet inte bortleds från fastigheten på något annat sätt, kan fastigheten dock anslutas till spillvattenavloppet för bortledning av dagvatten om

1) spillvattenavloppet har byggts före år 2015 och är dimensionerat också för bortledning av dagvatten,

2) det inom området inte finns ett avloppsnät för dagvatten som fastigheten kan anslutas till, och

3) vattentjänstverket klarar av att på ett ekonomiskt och ändamålsenligt sätt ha hand om det dagvatten som leds in i spillvattenavloppet.

17 e §

Övriga bestämmelser om skötsel av avloppshandlingen av dagvatten

Vid vattentjänstverks skötsel av avloppshandlingen av dagvatten ska det dessutom iakttas 12, 13, 16 och 17 §.

4 kap.

Vattentjänstverkets ekonomiförvaltning

18 §

Allmänna avgiftsgrunder

Avgifterna för vattentjänster och avloppshandling av dagvatten ska vara sådana att det på lång sikt är möjligt att täcka vattentjänstverkets ny- och reparationsinvesteringar och kostnader. I avgifterna får ingå högst en skälig avkastning på kapitalet.

19 §

Avgifter

Vattentjänstverket ska ta ut bruksavgift för vattentjänsterna. Bruksavgift tas ut enligt kvantiteten vatten som fastigheten använder samt kvantiteten av och kvaliteten på det spillvatten som leds bort från fastigheten. Vattentjänstverket kan ta ut bruksavgift också för avloppshandling av dagvatten.

Dessutom kan verket ta ut anslutningsavgift och grundavgift samt andra avgifter för de tjänster som verket tillhandahåller. Dessa avgifter är av olika storlek i olika områden

om detta behövs för att kostnaderna ska riktas rätt eller för att principen om förorenarens ansvar ska kunna genomföras eller av något annat motsvarande skäl. I storleken av anslutningsavgiften är det möjligt att beakta också fastighetens användningsändamål.

19 a §

Ersättning för avloppshantering av dagvatten från allmänna områden

Vattentjänstverket tar hos kommunen ut kostnads motsvarig ersättning för avloppshantering av dagvatten från allmänna områden som leds in i vattentjänstverkets dagvattenavlopp.

20 §

Avskiljande av vattentjänsterna i bokföringen

I kommunens eller företagens bokföring ska vattentjänsterna avskiljas från de övriga verksamheterna. För vattentjänsterna ska det för varje räkenskapsperiod upprättas balansräkning, resultaträkning och finansieringsanalys samt uppges noter till dem. Balansräkningen och resultaträkningen ska upprättas i enlighet med bokföringslagen (1336/1997).

Det som i 1 mom. föreskrivs om avskiljande av vattentjänsterna tillämpas också på avloppshantering av dagvatten enligt 17 a §.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller också anläggningar som levererar vatten till ett vattentjänstverk eller behandlar verkets spillvatten eller dagvatten.

20 a §

Vattentjänstverkets verksamhetsberättelse

Vattentjänstverket ska upprätta en sådan verksamhetsberättelse som avses i i bokföringslagen. I verksamhetsberättelsen ska i begriplig form återges de bokslutsuppgifter som avses i 20 § i denna lag samt lämnas uppgifter om nyckeltal för vattentjänsternas prisnivå, effektivitet, kvalitet och lönsamhet.

Verksamhetsberättelsen ska innehålla uppgifter enligt 1 mom. också när det gäller avloppshantering av dagvatten enligt 17 a §.

Närmare bestämmelser om verksamhetsberättelsens innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 b §

Granskning av bokslutsuppgifter och verksamhetsberättelse

Revisorerna ska granska bokslutsuppgifterna enligt 20 § och verksamhetsberättelsen enligt 20 a § som ett led i kommunens eller vattentjänstverkets lagstadgade revision.

20 c §

Publicering av bokslutsuppgifter, verksamhetsberättelse, leveransvillkor och nyckeltal

Vattentjänstverket ska publicera bokslutsuppgifterna enligt 20 § och verksamhetsberättelsen enligt 20 a § i ett datanät. Dessutom ska verket publicera leveransvillkoren och prissättningsgrunderna för vattentjänster samt nyckeltalen för vattentjänsternas prisnivå, effektivitet, kvalitet och lönsamhet i datanätet.

20 d §

Informationssystem för vattentjänster

Finlands miljöcentral ska förvalta ett informationssystem för vattentjänster i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Vattentjänstverken ska till informationssystemet för vattentjänster lämna uppgifter om priserna på sina vattentjänster och grunderna för fastställande av dem samt de uppgifter som behövs för uträkning av nyckeltal för vattentjänsternas effektivitet, kvalitet och lönsamhet.

Bestämmelserna i 2 mom. om vattentjänstverk gäller också anläggningar som levererar vatten till ett vattentjänstverk eller behandlar verkets spillvatten.

Närmare bestämmelser om informationssystemet för vattentjänster och de uppgifter som ska lämnas till det får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap.

Avtal om vattentjänster och om avloppshantering av dagvatten

22 §

Allmänna leveransvillkor för vattentjänster och avloppshantering av dagvatten

De allmänna leveransvillkoren för vattentjänster och avloppshantering av dagvatten ska utarbetas så att de är skäliga och rättvisa.

24 §

Uppsägning av avtal

Trots det som bestäms i 1 och 3 mom. får vattentjänstverket säga upp ett i 21 § avsett avtal om anslutning till ledningsnät samt om tillhandahållande och anlitan­de av verkets tjänster också när en kunds fastighet utgår ur verkets verksamhetsområde på grund av att detta minskas. Uppsägningen förutsätter att vattentjänstverket eller kommunen tryggar fastighetens vattentjänster så att de inte för­anleder kunden extra kostnader.

27 §

Fel och prisavdrag

En vattentjänst eller avloppshantering av dagvatten är behäftad med ett fel när vattenkvaliteten eller vattenleveranssättet eller vattentjänstverkets tjänster inte motsvarar det som kan förutsättas utgående från avtal eller gällande lagstiftning. Vattentjänsten eller avloppshantering av dagvatten är behäftad med ett fel också när den under en sammanhängande period eller upprepade gånger är avbruten, om inte avbrottet beror på sådant normalt reparations- eller underhållsarbete av vattentjänstverkets anordningar som pågår i en sammanhängande, mindre än 12 timmar lång period och som kunden har informerats om i förväg, eller om inte avbrottet annars kan anses vara obetydligt med beaktande av skälen till och förhållandena under avbrottet.

Som fel betraktas inte en sådan störning eller ett sådant avbrott i vattentjänstverkets tjänster som orsakas av ett hinder som står utanför vattentjänstverkets påverknings­möjligheter, som verket skäligen inte kan förutsättas beakta i verksamheten och vars följderna verket inte har kunnat undvika eller övervinna trots att det iakttagit all omsorgsfullhet.

Kunden har rätt till ett prisavdrag som motsvarar felet. Yrkandet på prisavdrag ska framställas till vattentjänstverket inom en rimlig tid från det att kunden observerade eller borde ha observerat felet.

Om felet beror på ett över 12 timmar långt sammanhängande avbrott i vattentjänsterna, utgör prisavdraget minst två procent av kundens årliga grund- och bruksavgift. Vattentjänstverket gör prisavdraget från kundens faktura efter att ha konstaterat ett sammanhängande avbrott i vattentjänsterna. Bestäm­melse­na i detta moment får inte åsidosättas genom avtal till nackdel för kunden när det är fråga om vattentjänster i samband med bo­sättning.

28 §

Skadestånd

Vattentjänstverket är skyldigt att ersätta skada som genom fel som en vattentjänst eller avloppshantering av dagvatten är behäftad med har förorsakats en person eller egendom som är avsedd för enskild användning eller konsumtion och som den skadelidande har använt huvudsakligen för detta ändamål. Ett villkor i ett avtal som ingåtts innan skadan visat sig och som begränsar den skadelidandes rätt till skadestånd med stöd av detta moment är utan verkan.

Vattentjänstverket är skyldigt att ersätta ekonomisk skada som förorsakats en kund genom fel som en vattentjänst eller avloppshantering av dagvatten är behäftad med. Indirekta skador är vattentjänstverket skyldigt att ersätta endast om felet eller skadan beror på vårdslöshet från verkets sida.

32 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som en kommunal myndighet har meddelat med stöd av 8 eller 17 a § får sökas genom besvär så som anges i kommunallagen (365/1995). Också tillsynsmyndigheten har besvärsmätt.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2014. Lagens 20 d § träder dock i kraft den 1 januari 2016.

Inom ett verksamhetsområde som godkänts i enlighet med den 8 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag har vattentjänstverket hand om avloppshantering av dagvatten i enlighet med beslutet om godkännande till dess att kommunen fattar ett beslut enligt 17 a § om avloppshantering av dagvatten.

Helsingfors den 22 augusti 2014

Republikens president

SAULI NIINISTÖ

Inom ett sådant verksamhetsområde för ett vattentjänstverk som godkänts före ikraftträdandet av denna lag och där verket har vidtagit åtgärder för att sköta vattentjänsterna, bestäms fram till den 31 december 2018 fastigheternas skyldighet att ansluta sig till verkets vattenledning och avlopp i enlighet med den 10 § som gällde vid ikraftträdandet.

Kommunen ska senast den 31 december 2016 enligt 8 § 4 mom. ange på en karta de verksamhetsområden för vattentjänstverk som godkänts före denna lags ikraftträdande, tätorterna inom dem samt de områden som ska omfattas av vattenledningsnätet respektive spillvattennätet.

Vattentjänstverken ska senast den 31 december 2016 omvandla uppgifterna om ledningsnätets placering till elektronisk form i enlighet vad som föreskrivs i 15 § 1 mom.

Vattentjänstverken ska senast den 31 december 2016 ha en plan för beredskap för störningssituationer enligt 15 a § 2 mom.

Jord- och skogsbruksminister *Petteri Orpo*